

EXPUNERE DE MOTIVE

Având în vedere situația generată de creșterea populației de urs brun, în ultimii ani, în România a fost implementat un set de măsuri pentru gestionarea provocărilor asociate acestei populații de carnivore mari. Amintim aici aprobarea *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr 81/2021 privind aprobarea metodelor de intervenție imediată pentru prevenirea și combaterea atacurilor exemplarelor de urs brun asupra persoanelor și bunurilor acestora, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, prin care s-a creat un cadru legislativ adecvat pentru intervenția imediată în cazul situațiilor critice generate de animalele sălbatice care pun în pericol viața și integritatea corporală a persoanelor, în primul rând, dar și pentru a preveni daune grave asupra recoltelor, efectivelor de animale, pădurilor, exploatațiilor piscicole, etc; modificarea *Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006* prin care a fost stabilit clar ce înseamnă nivel de prevenție și nivel de intervenție; implementarea *Programului privind protecția speciilor de faună sălbatică, prin instalarea de echipamente și/sau dispozitive de tipul gardurilor electrice ori a altor mijloace asemănătoare permise de lege, în vederea diminuării conflictelor și reducerii pagubelor cauzate de animale sălbatice*, finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu, etc

Cu toate acestea, România se confruntă în continuare cu o creștere semnificativă a populației de urs brun, situație confirmată și de *Evaluarea genetică a populației*, finalizată în anul 2025, care estimează o populație de **10.419–12.770 exemplare**, cu o medie de aproximativ **11.500 indivizi**. Această valoare depășește **nivelul optim** stabilit de către specialiștii în cinegetică și biodiversitate prin *Planul național de acțiune pentru conservarea ursului brun*, respectiv circa **4.000 de exemplare**, raportate la cele aproximativ **69.000 km² de habitat adecvat**.

Depășirea masivă a capacității optime de suport a habitatului generează consecințe ecologice majore, creșterea numărului de incidente om–urs și un risc crescut pentru siguranța publică, fenomen confirmat de datele centralizate la nivelul Ministerului Mediului și al autorităților locale.

Majoritatea populațiilor de urs brun din Europa sunt gestionate astfel încât să se mențină în jurul capacității de suport a habitatului, cu rate de extracție anuale de 8-10% (sau chiar mai mult – 16% în Suedia), fără pierderea statutului de conservare favorabilă.

În ultimii 20 de ani, datele oficiale comunicate de Ministerul Mediului și de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență indică un număr de **26 de persoane decedate** și **274 de persoane rănite** în urma atacurilor de urs; numai în anul 2023 au fost înregistrat **peste 7.500 de apeluri** (dublu față de anul precedent) la numărul de urgență 112 legate de prezența urșilor în apropierea sau în interiorul localităților.

Analizele regionale recente pentru zona Centru (6 județe cu densități maxime) au documentat, pentru perioada 2017–2022: **8.252 incidente de pagube** produse de urși (atacuri la animale domestice, culturi, livezi, infrastructură); **compensații plătite de aproximativ 3,6 milioane de euro**, doar în această regiune, în 6 ani și o **corelație directă** între numărul de urși extrași și numărul de pagube. În anii cu extracții reduse, numărul de incidente a crescut, ceea ce arată faptul că extracția trebuie să facă parte din setul de măsuri.

La nivel național, Ministerul Mediului a raportat că numai bugetul alocat despăgubirilor pentru pagubele produse de speciile strict protejate (în principal urs) – peste **21 milioane lei în patru ani** – a fost deja epuizat, iar mai multe județe (Harghita, Mureș, Prahova etc.) raportează anual **pagube de sute de mii până la milioane de lei**.

Dacă se includ și alte pagube necomunicate sau neraportate oficial, costurile cu intervențiile de urgență (ale Jandarmeriei, Salvamont-ului, ISU), investițiile în măsuri de protecție și costurile indirecte (impactul asupra turismului, în zone cu incidență ridicată a atacurilor), impactul economic total este semnificativ.

Planul național de acțiune pentru conservarea ursului brun subliniază că, deși populația din România se află în prezent într-un **statut de conservare favorabil**, depășirea masivă a nivelului optim are consecințe ecologice și sociale semnificative.

În habitatele naturale, datorită densității foarte mari de masculi adulți și ca mecanism de protecție, **femelele cu pui tind să evite zonele cu concentrații mari de masculi teritoriali** și sunt „împinse” către **habitatele antropizate** (marginea localităților, zone cu culturi agricole, livezi, platforme de gunoi), unde găsesc mai ușor hrană (deșeuri menajere, culturi, gospodării), iar riscul de întâlnire cu masculi agresivi este mai mic decât în zonele cu densitate maximă, ajungând în acest fel să se comporte ca **urși habituați la prezența omului**, pierzând treptat frica față de om.

Acest mecanism ecologic, care generează, practic, o **sub-populație de urși habituați** în jurul localităților, culturile agricole care atrag un număr considerabil de exemulare de urs în apropierea localităților, coroborat cu neaplicarea mecanismelor legale de intervenție imediată (alungare, relocare, extragere) și cu o lipsă a măsurilor de gestionare a deșeurilor, conduc la creșterea conflictelor cu impact asupra siguranței publice și nu numai.

În paralel, supradensitatea la nivel de ansamblu determină: **creșterea competiției intra-specifice** pentru hrană, spațiu și locuri de iernare, cu efecte negative asupra unei părți din populație; **colonizarea habitatelor marginale** improprie și apropierea de zonele intens antropizate (depresiuni intramontane, văi locuite, livezi, culturi); acumularea, în vecinătatea intravilanului, a unei **concentrații de urși tineri și femele cu pui**, obișnuiți cu resurse de hrană antropice și dificil de gestionat doar prin măsuri de prevenție.

În acest context, gestionarea responsabilă a populației de urși urmărește, în primul rând, **atenuarea presiunii demografice** din habitatele naturale care generează acest „flux” continuu de exemplare către zonele locuite, și, implicit, **limitarea formării și întreținerii populației de urși habituați** din intravilan și periurban – principala sursă de atacuri asupra oamenilor și de pagube repetate în sectorul agricol și zootehnic.

Măsurile preventive (garduri electrice, containere anti-urs, informarea populației) și-au dovedit de-a lungul timpului utilitatea, dar **nu pot compensa presiunea ecologică masivă determinată de suprapopulare**. Experiența ultimilor ani arată că, în lipsa reducerii efectivelor, aceste soluții nu reușesc să stabilizeze conflictele sau să prevină habituarea urșilor.

Ursul brun este specie strict protejată conform Directivei Habitate (Anexele II și IV). Totuși, articolul 16 permite derogări în următoarele situații: protejarea sănătății și siguranței publice; prevenirea pagubelor semnificative aduse culturilor, animalelor domestice sau proprietății; menținerea populației în stare de conservare favorabilă.

Planul național de acțiune pentru ursul brun prevede explicit utilizarea derogărilor pentru gestionarea conflictelor și menținerea populației în jurul nivelului optim, tocmai pentru a minimiza impactul ecologic, social și economic.

În plus, prevederile Consiliului Europei pentru Managementul carnivorelor mari de la nivelul populațiilor subliniază că, în spațiul european puternic antropizat, managementul activ (inclusiv extracții letale și vânătoare reglementată) este un instrument legitim, cu condiția ca deciziile să fie bazate pe date științifice, monitorizare continuă și asigurarea statutului de conservare favorabil.

Propunerea de reducere a efectivelor cu **859 de exemplare** este susținută și analizată pe mai multe argumente: **pondere moderată din populație:** aproximativ **7,5%** din efectivul actual estimat – cifră care nu pune în pericol starea de conservare favorabilă; **conformitate cu practicile europene:** studii comparative arată că în țări cu populații de urs gestionate activ (Suedia, Slovenia, Croația, Slovacia), ratele de recoltă anuală sunt în mod curent în intervalul 8–16% din populație, cu menținerea sau chiar creșterea efectivelor, și un nivel mai redus de conflict, tocmai pentru că densitatea este corelată cu capacitatea habitatului; **experiențele anterioare:** în anii în care s-au aplicat cote de câteva zeci de exemplare, populația a continuat să crească, atingând valori foarte mari (peste 10.000 de urși conform ultimului recensământ).

Măsura urmărește, așadar, **reducerea surplusului demografic**, diminuarea presiunii asupra habitatelor naturale și scăderea fluxului de urși către localități.

Având în vedere datele științifice recente, numărul alarmant al incidentelor, presiunile ecologice și costurile socio-economice, echilibrarea populației prin măsuri controlate, respectiv aprobarea nivelului de prevenție la un număr de **859 de exemplare**

este o măsură necesară, proporțională și justificată, care se încadrează în dispozițiile Directivei Habitare și ale Planului național de acțiune pentru conservarea speciei.

Pentru stabilirea cotei de recoltă au fost utilizate datele colectate la nivel național privind evaluările populației de urs brun realizate în anii 2024 și 2025 pentru fiecare fond cinegetic, numărul de pagube produse culturilor agricole, animalelor domestice și stupinelor în anii 2023, 2024 și 2025, precum și informațiile referitoare la numărul de probe biologice colectate și la numărul de genotipuri identificate pe fond cinegetic. Formula de calcul utilizată pentru determinarea cotei a integrat patru indicatori relevanți pentru starea populației și pentru nivelul de conflict, cu următoarele ponderi: 30% pentru numărul de genotipuri identificate, 10% pentru numărul de probe colectate, 30% pentru media evaluărilor din 2024 și 2025 și 30% pentru numărul total de pagube înregistrate. Aplicarea acestei formule la nivelul celor 749 de fonduri cinegetice analizate a condus la identificarea a 528 de fonduri în care este justificată aprobarea unei cote de recoltă de minimum un individ. Pentru evitarea afectării acurateții calculului în fondurile în care valorile extreme ale unor indicatori ar fi influențat nejustificat rezultatul final, au fost introduse două corecții tehnice: în situațiile în care numărul de probe colectate depășea 300, acesta a fost plafonat la 300, iar în cazurile în care numărul de genotipuri depășea 100, valoarea a fost limitată la 100.

Proiectul de lege propus asigură menținerea populației într-o stare de conservare favorabilă, concomitent cu protejarea vieții și bunurilor cetățenilor și cu reducerea conflictelor om-urs.

În același timp, se impune continuarea implementării unor măsuri de management activ, fundamentate științific, în scopul restabilirii echilibrului ecologic și al limitării riscurilor asupra populației.

Adoptarea prezentului proiect de lege va conduce la: scăderea incidentelor om-urs și reducerea riscului pentru viața și integritatea cetățenilor; diminuarea pagubelor asupra gospodăriilor, culturilor și zootehniei; reducerea costurilor publice cu intervenții, despăgubiri și gestionarea urgențelor; readucerea populației de urs pe un trend de echilibru ecologic; armonizarea managementului populației de urs cu bunele practici europene.

Față de cele prezentate, am inițiat propunerea legislativă pe care o supunem spre dezbateră și adoptare celor două Camere ale Parlamentului României, în procedură de urgență.

În numele inițiatorilor,

Tánczos Barna

Senator UDMR

Tabel cu semnatarii Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 81/2021 privind aprobarea metodelor de intervenție imediată pentru prevenirea și combaterea atacurilor exemplarelor de urs brun asupra persoanelor și bunurilor acestora, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Nr.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
1.	Yolanda Barua	UDMR	.
2.	Császár Károly Zoltán	UDMR/RMDSZ	.
3.	Kovács Máté	UDMR	
4.	TABUNAI ISTVÁN SZILÁRD	UDMR	
5.	Fegyverkövi Ödön	UDMR	
6.	ANTAL LÓRÁND	UDMR/RMDSZ	
7.	NOVÁK LEVENTE	UDMR/RMDSZ	
8.	KONRÓD ÁGOTA	UDMR	
9.	TUDÓZ LÓRÁND	UD / IQ	
10.	Miklós Zoltán	UDMR	
11.	Bencsik Sándor	UDMR	
12.	ZAKARIÁS ZOLTÁN	UDMR	
13.	LADÁNYI LÁRÓC-2025	UDMR	
14.	Csoma Botond	UDMR	
15.	MOLNÁR ANDRÉ	UDMR	
16.	CSEF ÉVA ANIKÓ	UDMR	
17.	NAGY SZABOLCS	UDMR	
18.	Fabó Ödön	UDMR	

Nr.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
19.	KOLCSAR KARAY	UDMR	
20.	BOUDA STEFAN	MIN.	
21.	MIHA MARIA	PSD	
22.	ANDREI ALEXANDRU	PNL	
23.	TOMA IULIE	PSD	
24.	Manta Claudiu	PSD	
25.	Heidi Eysen	PSD	
26.	POPUCI-THELY CORNEL	AUR	
27.	Ciobanu Dragos	PNL	
28.	Tesleriu Andrei-Toni	PNL	
29.	CIURBUC CIPRIAN	INDEPENDENT	
30.	NACOV GHEORGHE	MINORIT.	
31.	CHIRITA RAZVAN-MIREL	POT	
32.	GROFU DANIEL	POT	
33.	NICOLAE DAN-MITAI	POT	
34.	FORUMBOIU GABRIELA	POT	
35.	RADUCEA VALENTIN	POT	
36.	ZISOPOL DRAGOS	MINORITATI	
37.	Ion Nicolae Mihail	S.O.S. RO	
38.	PASCALINI NIMI ANDREAS	S.O.S. RO	
39.	MACOVEI IULIA SIMONA ELENA	S.O.S. RO	
40.	BAS AND MIRELA	S.O.S. RO	
41.	OLTEANASU SORIN	S.O.S. RU.	

Nr.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
42.	CRISTICI OSHEAN	MIHO.	
43.	FEODOR SILVIU	Miniont.	
44.	LONGHER GHERVASEN	MIH	
45.	KÖNCEI CSABA	UOMR	
46.	PAGYAR LÓRÁNT-BALINT	UOTC	
47.	ZAHORANSKI DEBORA EVA	UOME/RMAJZ	
48.			
49.			
50.			
51.			
52.			
53.			
54.			
55.			
56.			
57.			
58.			
59.			
60.			
61.			
62.			
63.			
64.			

Nr.	Nume și prenume	Partid	Semnătură
65.	GÁL KÁROLY	UDMR.	
66.	KOLCSÁR KÁROLY	UDMR	
67.	KULCSÁR-JÓZSEF	UDMR	
68.	MÁRKÓ ATTILA GABOR	UDMR.	
69.			
70.			
71.			
72.			
73.			
74.			
75.			
76.			
77.			
78.			
79.			
80.			
81.			
82.			
83.			
84.			
85.			
86.			
87.			